

Oliemolen De Zoeker

De geschiedenis van De Zoeker gaat terug tot april 1676 toen deze molen zijn windbrief verkreeg.

De oliemolen, gebouwd in Zaandijk, raakte door de opkomst van de stoomfabrieken uit de gratie. In 1891 werd de molen er niet mooier op: het binnenwerk verdween en de molen werd ingericht als verfmolen.

In februari 1925 werd de molen zwaar beschadigd door een windhoos. Dankzij vrijwillige bijdragen werd hij weer opgeknapt.

In 1940 raakte de molen buiten bedrijf.

In 1950 kwam De Zoeker in handen van de gemeente Zaandijk.

Op 1 augustus 1968 werd de molen op spectaculaire wijze overgebracht van het Guisveld te Zaandijk naar zijn huidige plek op de Zaanse Schans. Bij deze operatie werd het molenlijf met een grote kraan over de bedrading van de spoorweg getild.

De molen moest zijn vertrouwde plek verlaten vanwege nieuwbouwplannen.

Na de overplaatsing werd De Zoeker overgedragen aan Vereniging de Zaanse Molen.

DE ZAANSCH E MOLEN

Van de bijna 1.000 windmolens, die de Zaanstreek tot het oudste industriegebied ter wereld maakten, waren er rond 1920 amper twintig over.

Om deze voor het nageslacht te bewaren werd op 17 maart 1925 Vereniging De Zaanse Molen opgericht, die nu dertien industriemolens bezit, in optimale staat houdt en regelmatig laat draaien.

Daarnaast stichtte deze Vereniging in 1928 een uniek, zeer bezienswaardig Molenmuseum, waarin u alles over de werking en geschiedenis van (industrie)molens aan de weet kunt komen en waarin regelmatig wisselexposities worden gehouden. Zie ook op internet: www.zaanschemolen.nl

Voor alle inlichtingen over onze molens en molenmuseum, openingstijden, groepsbezoek en entreegelden:

www.zaanschemolen.nl

Oliemolen De Zoeker

Kalverringdijk 31, Zaanse Schans, 1509 BT Zaandam
telefoon 075 6287942

DE ZOEKER

Oliemolen
aan de Kalverringdijk, Zaanse Schans
te Zaandam

Anno 1676

Attentie

*U bezoekt de molen op eigen risico.
Ga niet achter afzettingen en trek geen riet uit.
Dank voor uw medewerking!*

DE ZAANSCH E MOLEN

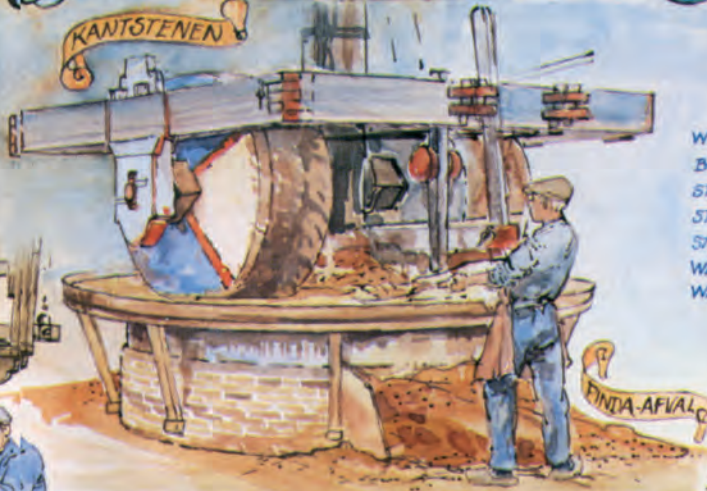

OLIEMOLEN 'DE ZOEKER'

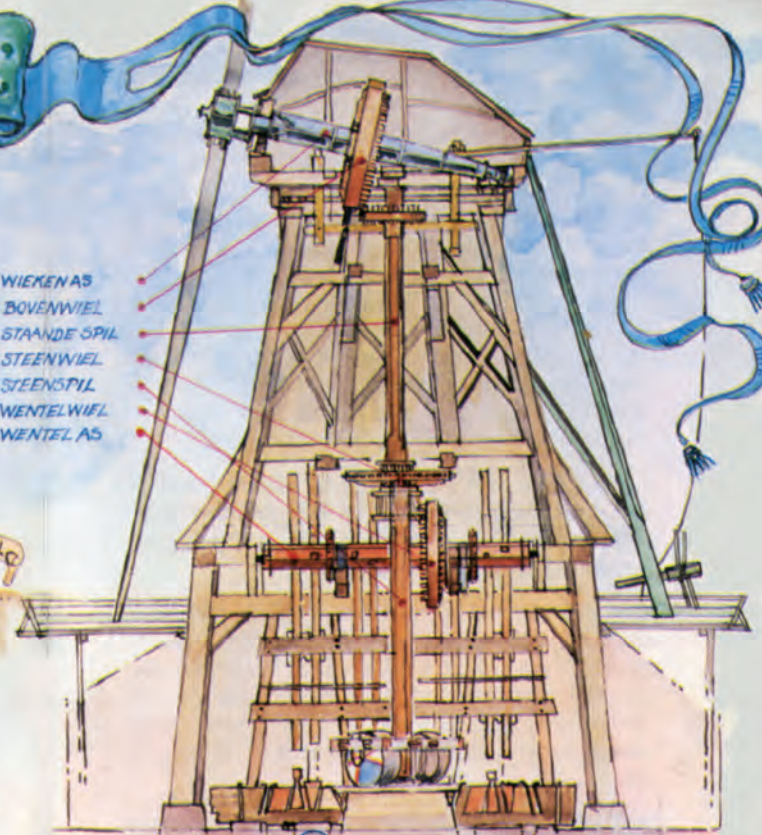
~ 1607 ~

AL MEER DAN DRIE EEUWEN 'SLAAN' DE ZAAISE OLIEMOLENS OLIE UIT ALLERLEI VETRIJKE ZADEN. IN DE LOOP DER EEUWEN IS HET MECHANISME VAN DE MOLENS MEER GEPERFECTONEERD EN DAARDOOR DE PRODUCTIE OPGEVOERD. LANGE TIJD WAREN **LINZAAD** (BIJPRODUCT VAN DE VLAS/LINNEN INDUSTRIE) EN **KOOL-OF RAAPZAAD** DE GRONDSTOFFEN VOOR DE OLIESLAGERIJ. SINDS DE ONTWIKKELING VAN DE STOOMMACHINE - WAARDOR HONDERDEN INDUSTRIEMOLENS OVERBODIG PRAAKTEN - VERWERKTEN DE WEINIGE OVERGEBLEVEN OLIEMOLENS ALLERLEI AFVALPRODUCTEN VAN DE OLIEFABRIEKEN ZO ALS CACAOOPPEN, PINDASCHILLETJES, PINDAGRUIS E.D.

NADAT - ZOALS IN **DE ZOEKER** - HET PINDA-AFVAL ONDER DE ROLLENDE **KANTSTENEN** (GEW. PER STUK: ± 2400 KG) IS VERBRUJELD, WORDT HET "MEEL" OP EEN STENEN FORNUIS (HET **VUISTER**) VERWARMD TOT ONGV. 80 GR. CELSIUS. DIT IS NODIG OM DE IN HET MEEL AANWEZIGE VETTEN 'LOS' TE MAKEN. EEN RONDWENTELEND **ROERIJZER** ZORGT VEROOR DAT HET MEEL NIET AANBRANDT.

WIEKEN AS
BOVENWIEL
STAANDE SPIL
STEENWIEL
STEENSPIL
WENTELWIEL
WENTEL AS

DOORSNEDEN - OLIEMOLEN

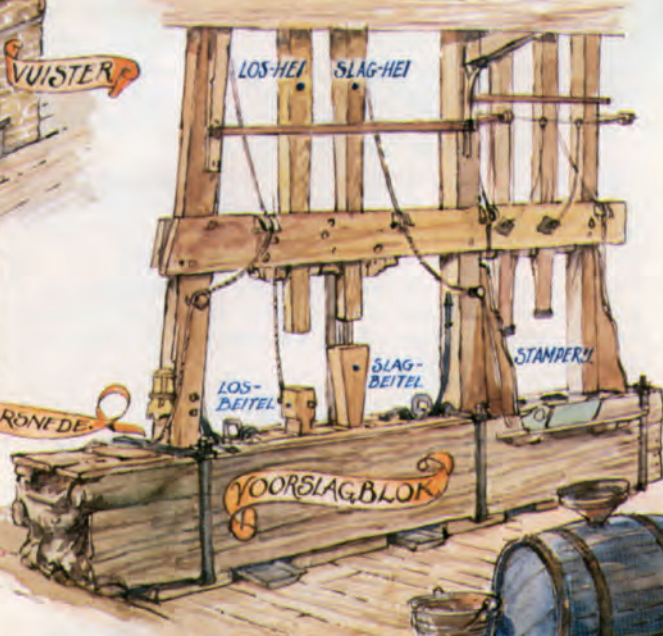
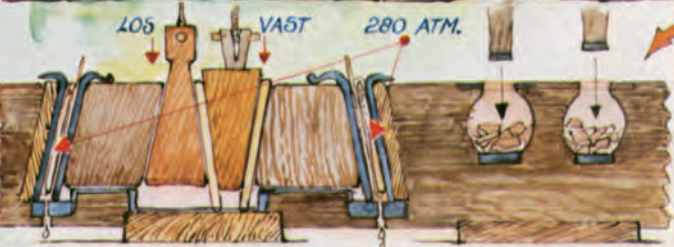
WAARSKOUWING - HET BEZOEK AAN DEZE MOLEN IS GEHEEL VOOR EIGEN RISICO. NIET ROKEN - GEEN RIET UITTREKKEN

HET VERWARMDE MEEL WORDT OP EEN VERNUFTIGE MANIER IN EEN TRECHTER GESCHOVEN EN BELANDT IN TWEE WOLLEN ZAKKEN, **BULEN** GENAAMD. DE GEVULDE **BUUL** WORDT GEPLAATST TUSSEN EEN HEEL SPECIAAL GEVLOCHTEN MAT, HET **HAAR**, IN EEN OMSLAG VAN STEVIG LEER. VROEGER WERD DE MAT GEVLOCHTEN VAN PAARDENHAAR, (VANDAAR DE NAAM) TEGENWOORDIG IS HET NOODGEDWONGEN, SISALVEZEL.

HET GEHEEL KOMT TERECHT IN HET **BLOK**, (DE EIGENLIJKE OLIEPERS) TUSSEN TWEE POLSDIKKE STALEN PLATEN.

OP DE **KAAK** WORDT DE **BUUL** VAN HET TOT EEN KEI HARDE **KOEK** SAMENGEPERSTE MEEL GESTROOPT. VERVOLGENS WORDT DE KOEK VERSNEDEN OMTOT VEEVOEDER TE DIENEN. DE NOG VETHOUDENDE ONDERRAND ONDERGAAT NOGMAALS HET PROCES VAN MALEN EN PERSEN. DE GEWONNEN SPUSOLIE WORDT NA RAFFINAGE GEBRUIKT IN SLA-SAUS EN MAYONNAISE.

DAN ZET DE MOLENAAR DE **HEI** IN WERKING. DEZE ZWARE PAAL (± 200 K.G.) WORDT OPGETILD DOOR DE SPAKEN VAN DE - OP DE EERSTE ZOLDER LIGGENDE - **WENTELAS**. DE VALLENDE **HEI** RAAKT OP ZIJN BEURT WEEER DE WIGVORTIGE **SLAGBEITEL**. HIERDOOR ONTSTAAT NA ZON TACHTIG SLAGEN EEN ENORME ZUWAARTSE DRUK IN HET BLOK. 280 ATMOSFEER! ALS DE OLIE OP DEZE MANIER UIT HET MEEL IS GEPERST EN VIA GATEN IN DE ONDERKANT VAN HET BLOK IS AFGEVLEID, WORDT DE SPANNING OPGEHEVEN DOOR MIDDEL VAN DE **LOSBEITEL**, EEN CONTRAWIG WELKE DOOR EEN ANDERE **HEI** NAAR BENEDEN WORDT GESLAGEN.

BIJ HET VERWERKEN VAN LIN-EN RAAPZAAD - IN VROEGER DAGEN - WAS HET ONMOGELIJK OM IN EEN KEER ALLE OLIE UIT HET MEEL TE PERSEN. DAN WERDEN DE **'VOORSLAGKOEKEN'** IN DE **STAMPERIJ** VERBRUJELD, VERVOLGENS WEEER VERMALEN EN VERWARMD, WAARNA IN HET **NASLAG** ONDER EEN NOG HOGERE DRUK (300 ATM.) HET LAATSTE RESTE OLIE WERD VERWUJDERD.

LJNOLIE WORDT GEBRUIKT IN DE VERFIJNDRIE EN DA VOOR DE FABRICAGE VAN HET BEKENDE **'LINOLEUM'**. **RAAPOLIE** WORDT GEBRUIKT ALS SPUSOLIE, IN DE ZEEPINDUSTRIE EN - IN VROEGER TIJDEN - VOOR VERLICHTINGSDOELEN.